

Thị trường chứng khoán Việt Nam năm 2015 và kỳ vọng 2016

MAN ĐÌNH

Năm 2015 là mốc đánh dấu thị trường chứng khoán (TTCK) Việt Nam tròn 15 tuổi (tháng 7/2000- tháng 7/2015). Trong bối cảnh các chỉ số chứng khoán của nhiều TTCK trên thế giới sụt giảm so với cuối năm 2014¹, TTCK Việt Nam duy trì sự ổn định về chỉ số VN-Index. Tại ngày 31/12/2015, chỉ số VN-Index đạt 579,03 điểm, tăng 6,1% so với cuối năm 2014; tổng giá trị huy động vốn qua TTCK đạt hơn 299 nghìn tỷ đồng, tăng 7% so với năm 2014. Tuy nhiên, giá trị giao dịch bình quân cổ phiếu giảm 16% so với năm 2014, đạt khoảng 2.500 tỷ đồng/phiên. Mặc dù vậy, TTCK Việt Nam vẫn được đánh giá là kênh hấp dẫn dòng vốn đầu tư và là 1 trong số 5 thị trường tăng trưởng mạnh nhất Châu Á năm 2015. Bên cạnh đó, nền kinh tế vĩ mô trong nước diễn biến khá tích cực với tăng trưởng GDP đạt 6,68%, cao nhất trong vòng 5 năm qua cùng mức lạm phát thấp 0,63%. Bài viết điểm lại những diễn biến nổi bật TTCK Việt Nam trong năm 2015 và kỳ vọng của nhà đầu tư trong năm 2016.

Từ khóa: thị trường chứng khoán, nhà đầu tư

1. Điểm lại diễn biến chỉ số và thanh khoản của thị trường chứng khoán năm 2015

Trải qua giai đoạn khủng hoảng 2008-2009, TTCK Việt Nam đã rất khó khăn để có được sự phục hồi rõ nét vào các năm 2013, 2014, và giữ mức tăng ổn định trong năm 2015. Diễn biến chỉ số và thanh khoản của TTCK các

tháng trong năm 2015 cho thấy, dù có những thăng trầm, TTCK Việt Nam vẫn thu hút được dòng tiền từ các nhà đầu tư (NĐT).

Tháng 01/2015, nhóm cổ phiếu ngân hàng giúp thị trường phục hồi sau khi sụt giảm mạnh vào 3 tuần cuối cùng của năm 2014, do những tác động từ Thông tư 36² và sự xuống dốc của giá dầu

¹ TTCK năm 2015 so với cuối năm 2014 tại Mỹ giảm 1,4%, Anh giảm 7,3%, Hồng Kông giảm 8,1%, Úc giảm 6,9%, một số TTCK khu vực giảm mạnh như Indonesia giảm 14%,

Nhờ vào triển vọng kinh tế vĩ mô năm 2015, thị trường đã lấy lại niềm tin của nhà đầu tư trong 2 ngày giao dịch cuối năm 2014 và kéo đến giữa tháng 01/2015. VN-Index tăng từ mức 545,63 điểm (ngày 31/12/2014) lên mức 580 điểm (ngày 13/1/2015), sau đó điều chỉnh và đi ngang trong nửa cuối tháng 01/2015, một phần do dòng tiền vào thị trường đã yếu đi. Kết thúc tháng 1, VN-Index đạt 576,07 điểm (ngày 29/1/2015), tăng 31,62 điểm (tương đương 5,81%) so với ngày giao dịch cuối tháng 12/2014; HNX-Index đạt 85,56 điểm, tăng 2,82 điểm (3,41%). Góp phần vào việc tăng điểm số của VN-Index là sự tăng giá của nhóm cổ phiếu ngân hàng, với những thông tin tích cực từ kết quả kinh doanh quý IV/2014. Bên cạnh đó, việc mua vào của khối ngoại với khối lượng lớn các mã VCB, CTG, BID, STB, MBB đã giúp nhóm cổ phiếu ngân hàng, sau một thời gian dài chững giá, đã tăng mạnh trở lại với mức thanh khoản cao.

Thái Lan giảm 12,1%, Ấn Độ giảm 13%, Hồng Kông giảm 11%.

² Thông tư 36/2014/TT-NHNN ban hành ngày 20/11/2014, có hiệu lực từ ngày 01/02/2015, với các quy định giới hạn cho vay và tỷ lệ bảo đảm an toàn của các tổ chức tín dụng đã tác động trực tiếp lên TTCK như: Giới hạn cho vay 5% vốn điều lệ đối với đầu tư kinh doanh chứng khoán; Điều kiện cho vay phải đạt tỷ lệ nợ xấu dưới 3%, cùng các quy định liên chặt chẽ quan đến cho vay công ty con, công ty liên kết, người có liên quan.

Chúc mừng năm mới

Tháng 02/2015, VN-Index tiếp tục duy trì mức tăng điểm nhờ vào sự tích cực của khối ngoại, trong khi NĐT trong nước thờ ơ với thị trường do kỳ nghỉ Tết Nguyên Đán kéo dài

Mặc dù chỉ có 11 ngày giao dịch trong tháng 2 do kỳ nghỉ Tết Nguyên Đán kéo dài, nhưng VN-Index đã tăng được 22,2 điểm (3,89%), đạt 592,57 điểm vào phiên giao dịch cuối tháng (ngày 27/2/2015); HNX-Index tăng 1,35 điểm (1,59%), đạt 85,77 điểm. Điều này có được là nhờ sự tích cực duy trì mua vào của khối ngoại đối với nhóm cổ phiếu ngân hàng và nhóm cổ phiếu có mức vốn hóa lớn, với mức mua ròng đạt 1.163 tỷ đồng. Tuy nhiên, thanh khoản thị trường tháng 2 vẫn đạt mức thấp với giá trị giao dịch trung bình của HOSE và HNX lần lượt 1.369 tỷ đồng/phiên và 465 tỷ đồng/phiên.

Tháng 3/2015, trái ngược với những tín hiệu tích cực từ nền

kinh tế, VN-Index liên tục sụt giảm với khối lượng giao dịch ảm đạm

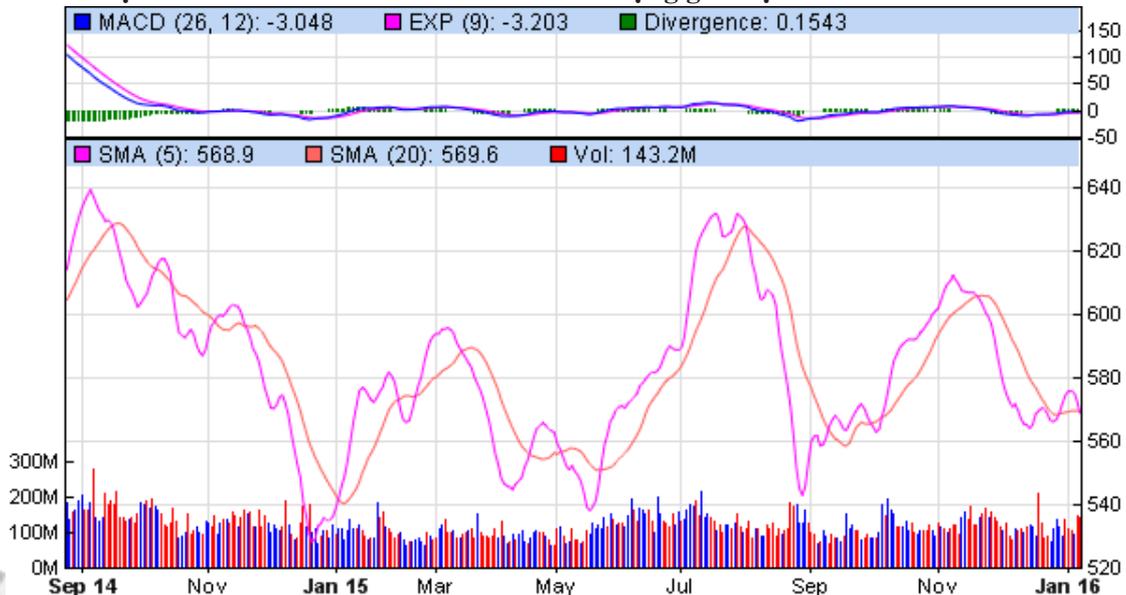
Tháng 3/2015, diễn biến kinh tế vĩ mô tiếp tục có những chuyển biến tích cực, tăng trưởng kinh tế đạt cao trong quý I (đạt khoảng 6,03%, là mức tăng cao nhất so với cùng kỳ các năm từ năm 2011 trở lại đây); lạm phát thấp. Tuy nhiên, do tâm lý thận trọng của NĐT sau đợt phục hồi mạnh của thị trường trong 2 tháng đầu năm, TTCK giao dịch khá trầm lắng. Hơn nữa, Thông tư 36 tiếp tục tác động tới thị trường, do các ngân hàng thương mại buộc phải thu hồi tiền cho vay mua cổ phiếu, đồng thời không thực hiện cho vay mới. Do vậy, sau khi xác lập mức đỉnh của quý I/2015, đạt 600,39 vào ngày 4/3, VN-Index đã liên tục sụt giảm cho đến hết tháng, tuy nhiên mức thanh khoản được cải thiện mạnh trong tuần cuối tháng 3. Mặc dù chỉ có 7/22 phiên tăng điểm nhưng giá trị giao dịch bình quân

đạt 2.363.636 tỷ đồng/phiên. Riêng ngày 20/3 là ngày cơ cấu danh mục cuối cùng của hai quỹ ETF là FTSE và Market Vector Vietnam ETF (VNM), thanh khoản thị trường đạt trên 3.600 tỷ đồng. Kết thúc phiên giao dịch ngày 31/3, VN-Index xuống mức 551,1 điểm, giảm 41,47 điểm (-7%) so với thời điểm cuối tháng 2; HNX-Index giảm 3,5 điểm (-4,1%) còn 82,27 điểm. Khác với thông lệ hàng năm, trong 2 tuần cuối tháng 3 khối ngoại lại liên tục bán ròng với giá trị bán ròng 939,2 tỷ đồng, tập trung vào các mã lớn như PVD, GAS, HPG, PVS.

TTCK tháng 4/2015, các chỉ số chứng khoán tăng nhẹ nhờ vào sự trở lại của khối ngoại và tâm lý tích cực của NĐT do triển vọng kinh tế trong nước

Tâm lý của các NĐT trong nước vẫn khá thận trọng với kết quả kinh doanh quý I và thông tin trong mùa đại hội cổ đông của

Đồ thị 1. Diễn biến chỉ số VN-Index và khối lượng giao dịch trên HOSE năm 2015

Nguồn: www.vietstock.vn

các doanh nghiệp niêm yết, dù triển vọng kinh tế vĩ mô khá tích cực với GDP quý I tăng 6,03%, mức cao nhất kể từ năm 2009, cùng khả năng mở room cho NĐT nước ngoài. Kết thúc phiên giao dịch cuối tháng 4 (ngày 27/4), VN-Index đạt 562,4 điểm, tăng 2,04% so với cuối tháng 3/2015 trong khi HNX-Index chỉ tăng nhẹ đạt 82,75 điểm (0,58%). Thanh khoản toàn thị trường giảm so với tháng trước (12%, đạt 2.081 tỷ đồng/phiên), tập trung vào nhóm cổ phiếu FLC, KLF, HAI, FIT, PVD. Thanh khoản được tiếp tục hỗ trợ bởi khối ngoại khi các nhà đầu tư nước ngoài mua ròng mạnh trở lại, với tổng giá trị mua ròng trên cả hai sàn đạt 1.863,6 tỷ đồng, tập trung vào các cổ phiếu MSN, PVD, HHS, BID, PVS, SHB.

Tháng 5/2015, VN-Index giảm mạnh trong 2 tuần đầu tháng và tăng trở lại đến cuối tháng với khối lượng giao dịch bùng nổ
VN-Index đóng cửa phiên cuối tháng 05/2015 đạt 569,56 điểm (ngày 29/5), tăng 1,3% so với cuối tháng trước; HNX-Index tăng nhẹ 0,48 điểm (0,58%), đạt 83,23 điểm. Sự giảm giá của VN-Index trong 2 tuần đầu của tháng 5 được lý giải bởi những lo ngại của NĐT về tình hình Biển Đông³, giá vàng và tỷ giá USD diễn biến phức tạp, khiến VN-Index thiết lập đáy mới kể từ đầu năm, kết thúc phiên ngày 18/5 ở

mức 528,95 điểm. Trong tháng 5, thanh khoản được cải thiện với mức trung bình 104,29 triệu cổ phiếu/phiên (tăng 19,52%), giá trị giao dịch trung bình đạt 1.775 tỷ đồng/phiên, với phiên giao dịch bùng nổ ngày 28/5 đạt 2.315 tỷ đồng. NĐT nước ngoài vẫn duy trì mua ròng, với tổng giá trị đạt 1.392,51 tỷ đồng, giảm 25,26% so với tháng 4, tập trung vào 2 tuần cuối với nhóm ngành ngân hàng- tài chính như VCB, STB, SSI. Số lượng các NĐT nước ngoài mở mới tài khoản tăng mạnh trong tháng với 100 tài khoản bao gồm 18 NĐT tổ chức và 82 NĐT cá nhân. Theo phân tích của các chuyên gia, xu hướng này là do Ngân hàng Nhà nước điều chỉnh tỷ giá USD thêm 1% giúp các NĐT nước ngoài yên tâm hơn, trong khi các tổ chức quốc tế đánh giá về TTCK Việt Nam tích cực hơn so với các thị trường trong khu vực.

TTCK tháng 6/2015, chỉ số chứng khoán và khối lượng giao dịch tăng mạnh nhờ vào các tín hiệu tích cực từ nền kinh tế
Kết thúc phiên giao dịch ngày 30/6, VN-Index đạt 593,55 điểm, tăng 4,1% so với cuối tháng 05/2015 và tăng hơn 7,6% so với cuối quý I/2015; HN-Index tăng 1,71 điểm (2,55%) so với cuối tháng 05/2015, đạt 84,94 điểm. Thanh khoản toàn thị trường tháng 6/2015 tăng mạnh so với tháng trước (47%), đạt 2.422 tỷ đồng/phiên. Biểu đồ 1 và 2 cho thấy, trong cả quý II/2015, thanh khoản tăng mạnh với tổng giá trị giao dịch tăng 15,7%, đạt mức 112,49 nghìn tỷ đồng so với quý

I/2015. Trong tháng 6, NĐT nước ngoài đã mua ròng 1.723 tỷ đồng trên cả 2 sàn và là tháng thứ ba liên tiếp mua ròng, sau đợt bán ròng mạnh hồi tháng 3/2015. Nhóm cổ phiếu ngân hàng, chứng khoán và bất động sản được các NĐT nước ngoài chú ý và mua ròng mạnh các mã STB, VCB, BID, SSI, VND, PVS, bán ròng mạnh các mã VIC, PPC, HPG và CII. Xu hướng tích cực của tháng 6 có được nhờ vào niềm tin của NĐT vào sự phục hồi kinh tế vĩ mô. Theo Báo cáo đánh giá bổ sung Kết quả thực hiện kế hoạch Kinh tế- xã hội năm 2014 và triển khai 5 tháng đầu năm 2015 của Chính phủ, nền kinh tế đã có sự hồi phục rõ rệt với các chỉ số kinh tế vĩ mô tốt lên, đồng thời một loạt các dự án Luật và các dự thảo Nghị quyết đang được Quốc hội thông qua. Bên cạnh đó, NĐT đang kỳ vọng vào thông tin kết quả kinh doanh quý II/2015 khi kết quả lợi nhuận của quý I/2015 của các doanh nghiệp đã tăng gần 7% so với cùng kỳ năm 2014.

Giao dịch sôi động tháng 7/2015, giúp VN-Index thiết lập mức cao nhất trong năm 2015, đạt 638,69 điểm, nhờ vào hiệu ứng tăng điểm trong 2 tháng trước và triển vọng tích cực của nền kinh tế

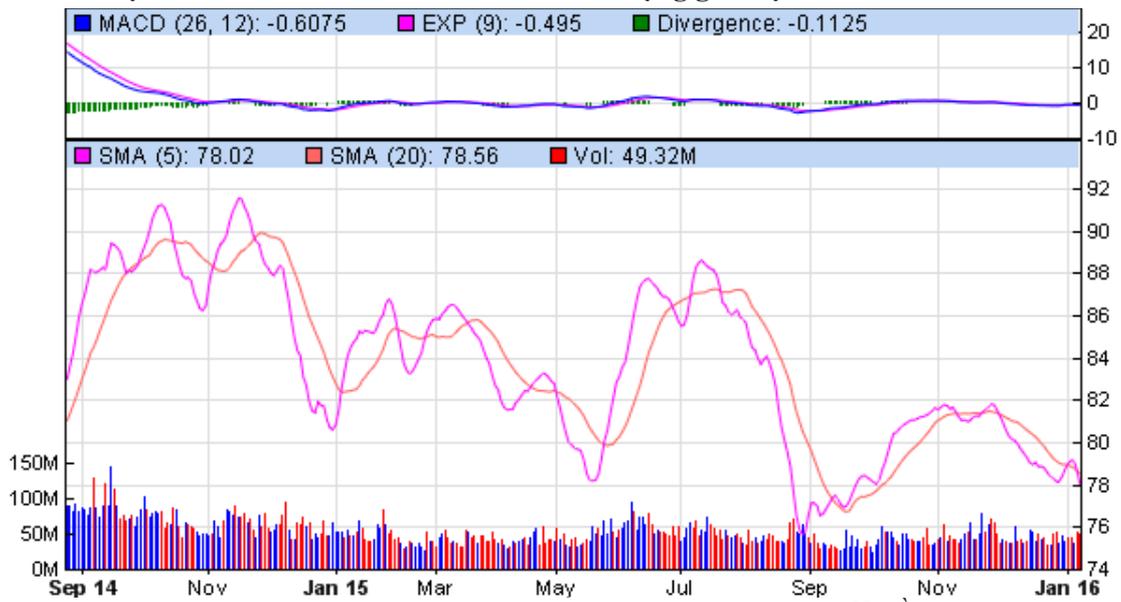
Với sự giao dịch sôi động và tăng điểm trong hai tuần đầu của tháng, VN-Index thiết lập mức 638,69 điểm khi kết thúc phiên giao dịch ngày 14/7/2015- và đây cũng chính là mức cao nhất VN-Index đạt tới trong năm 2015. Tuy nhiên thị trường có xu hướng đi xuống trong hai tuần tiếp theo

³ Tháng 5/2014, Trung Quốc từng kéo giàn khoan Hải Dương 981 vào vùng đặc quyền kinh tế, thêm lục địa của Việt Nam. Tháng 5/2015, giàn khoan Hải Dương 981 lại được chuyển tới tác nghiệp tại giếng dầu mới trên khu vực Biển Đông.

Chúc mừng năm mới

Đồ thị 2. Diễn biến chỉ số HN-Index và khối lượng giao dịch trên HNX năm 2015

Nguồn: www.vietstock.vn

khiến VN-Index đóng cửa phiên cuối tháng 7 đạt 621,06 điểm, vẫn tăng 4,7% so với cuối tháng 6; HN-Index tăng nhẹ 0,2%, lên 85,13 điểm. Thanh khoản thị trường duy trì mức ổn định cao, với tổng khối lượng giao dịch trên cả 2 sàn đạt bình quân 191 triệu cổ phiếu/phiên, tương ứng 3.149 tỷ đồng/phiên. Các cổ phiếu phân hóa mạnh thuộc nhóm ngân hàng, bảo hiểm như VCB, BID, BV, Khối ngoại mua ròng tháng thứ 4 liên tiếp với tổng giá trị mua ròng 828,51 tỷ đồng, tập trung chủ yếu vào SSI, ITA, EIB, HQC, DPM, SHI. Nhóm cổ phiếu bị bán ròng mạnh nhất bởi các nhà đầu tư nước ngoài là HAG, IJC, VIC, KDC, CTG.

Tháng 8/2015, sự kiện đồng Nhân dân tệ phá giá và giá dầu trên thế giới giảm mạnh đã khiến TTCK có những phiên sụt giảm mạnh nhất trong năm, xác lập mức đáy của VN-Index năm 2015 ở mức 526,93 điểm

Các sự kiện như Trung Quốc 3 lần liên tiếp phá giá đồng Nhân dân tệ, Ngân hàng Nhà nước Việt Nam điều chỉnh tỷ giá kép, giá dầu sụt giảm mạnh về mức thấp nhất trong 6 năm gần đây, đàm phán TPP không kết thúc như mong đợi khiến thị trường có những phiên điều chỉnh mạnh. Đặc biệt, phiên giao dịch ngày 24/8/2015 VN-Index giảm tới 29,37 điểm (-5,28%), là mức giảm mạnh nhất từ sau sự kiện biển Đông năm 2014, xuống 526,93 điểm. Đây cũng chính là mức điểm thấp nhất của VN-Index trong năm 2015. Dù có sự phục hồi trong những phiên cuối tháng 8, VN-Index vẫn mất 56,35 điểm (-9,07%) so với cuối tháng 7, dừng ở mức 564,75. HN-Index cũng giảm 8,23 điểm (-9,67%) xuống 76,9 điểm. Tổng khối lượng giao dịch trên cả 2 sàn đạt 3.551,7 triệu cổ phiếu, với giá trị giao dịch bình quân đạt 2.685,19 tỷ đồng/phiên. Sau 4 tháng liên tiếp mua ròng, NĐT nước ngoài

đã bán ròng trên cả hai sàn với giá trị 460,8 tỷ đồng, tập trung vào các cổ phiếu HAG, GAS, PVD, KBC, PVS.

TTCK tháng 9/2015, thị trường đi ngang tích lũy với giao dịch trầm lắng

Do lo ngại về khả năng tăng lãi suất của Cục Dự trữ Liên bang Mỹ (FED) và những bất ổn của nền kinh tế Trung Quốc, cùng với sự sụt giảm của TTCK Châu Á, NĐT trên TTCK Việt Nam giao dịch thận trọng trong suốt tháng 9, khiến VN-Index đi ngang và khối lượng giao dịch giảm mạnh. Kết thúc phiên giao dịch ngày 30/9/2015, VN-Index đạt 562,64 điểm, giảm nhẹ 0,4% so với cuối tháng 8; HNX-Index tăng 1,4%, đạt 77,97 điểm. Tổng khối lượng giao dịch toàn thị trường trung bình đạt 1.209 triệu CP/phiên, giá trị giao dịch bình quân đạt 1.993 tỷ đồng/phiên. Khối ngoại tiếp tục bán ròng với tổng khối lượng bán ròng đạt hơn 35,25 triệu cổ

phiếu, tương ứng giá trị bán ròng lên tới hơn 1.036 tỷ đồng. Đây cũng là tháng bán ròng mạnh nhất kể từ đầu năm 2015. Tuy nhiên, tính chung trong 3 quý đầu năm 2015, khối ngoại vẫn mua ròng 4.073 tỷ đồng. NT2 là cổ phiếu được khối ngoại mua ròng nhiều nhất do được đưa vào danh mục đầu tư của quỹ ETF V.N.M với giá trị hơn 375

tích cực. Kết thúc phiên giao dịch 30/10/2015, VN-Index đạt 607,4 điểm, tăng 44,8 điểm (+8,0%) so với phiên đóng cửa tháng 9; HNX-Index đạt 82,23 điểm, tăng hơn 4,26 điểm (+5,5%). Thanh khoản thị trường tăng trở lại với tổng khối lượng giao dịch bình quân đạt 162 triệu CP/phiên, tương ứng giá trị giao dịch đạt 2.566 tỷ đồng/phiên. NĐT nước

phiên đóng cửa tháng 10; HNX-Index dừng mức 80,61 điểm, giảm 1,62 điểm (2,0%). Tuy nhiên, thanh khoản thị trường được cải thiện với khối lượng giao dịch bình quân đạt 184 triệu CP/phiên, giá trị bình quân đạt 2.809 tỷ đồng/phiên. Các cổ phiếu bị khối ngoại bán ròng mạnh nhất trong tháng 11 là MSN, HHS, HAG.

VN-Index đóng cửa ngày giao dịch cuối cùng của năm 2015 đạt 579,03 điểm (ngày 31/12), tăng 33,4 điểm, tương đương mức tăng 6,12% so với phiên giao dịch cuối cùng của năm 2014; tương tự HN-Index đạt 79,96 điểm, giảm 3,02 điểm, tương đương mức giảm 3,64%. Năm 2015, VN-Index cao nhất đạt 638,69 điểm (ngày 14/7), thấp nhất đạt 526,93 điểm (ngày 24/8); HN-Index cao nhất đạt 89,47 điểm (ngày 6/7); thấp nhất đạt 73,09 điểm (ngày 24/8). Năm 2015, giá trị giao dịch bình quân phiên toàn thị trường đạt 4.932 tỷ đồng/phiên, giảm 11,5% so với bình quân năm 2014; trong đó giao dịch cổ phiếu và chứng chỉ quỹ bình quân đạt khoảng 2.489 tỷ đồng/phiên, giảm 16,1% so với năm 2014; giao dịch bình quân trái phiếu đạt 2.443 tỷ đồng/phiên, giảm 6,3% so với năm 2014.

tỷ đồng (gần 15 triệu cổ phiếu). Ngoài ra các mã BID, TTF, PDR, CEO, NDN... cũng được NĐT ngoại quan tâm mua vào. Các mã chứng khoán bán ròng mạnh nhất là HAG, BCI, MSN, VCG.

TTCK tháng 10/2015, việc kết thúc vòng đàm phán cuối cùng về Hiệp định TPP giữa 12 nước thành viên đã tạo ra cú hích khiến VN-Index tăng điểm tích cực

Ngày 5/10/2015 khép lại vòng đàm phán cuối cùng về Hiệp định TPP đã tạo sự hứng khởi cho TTCK Việt Nam. Bên cạnh đó, các thông tin về kinh tế vĩ mô ổn định và kết quả kinh doanh quý III khả quan của các doanh nghiệp niêm yết đã giúp thị trường có tháng tăng trưởng

ngoài quay lại mua ròng sau 2 tháng bán ròng trước đó, với giá trị mua ròng hơn 1.155 tỷ đồng, tập trung chủ yếu vào MBB và các cổ phiếu khác như BVH, SSI, NT2, TIG, CEO... Các cổ phiếu bị bán ròng mạnh nhất trong tháng 10 là MSN, HAG, CII.

Tháng 11/2015, TTCK quay đầu giảm điểm do tâm lý bán ròng của khối ngoại

Trong tháng 11, do thiếu các thông tin hỗ trợ cùng với tâm lý bán ròng của khối ngoại đối với các cổ phiếu vốn hóa lớn như VNM, BVH, VCB, các mã đầu cơ như JVC, OGC, FIT, KDC khiến VN-Index mất gần 10 điểm, dừng ở mức 573,2 điểm, giảm 34,2 điểm (-5,6%) so với

Tháng 12/2015, giao dịch toàn thị trường trầm lắng do thiếu vắng các thông tin hỗ trợ

Đóng cửa phiên giao dịch cuối cùng của năm, ngày 31/12/2015, VN-Index đạt 579,03 điểm, tăng 1%, HNX-Index đạt 79,96 điểm, giảm 0,8% so với cuối tháng 11/2015. Tính chung cả năm 2015, VN-Index tăng 33,4 điểm, tương đương mức tăng 6,12%; HN-Index giảm 3,02 điểm, tương đương mức giảm 3,64% so với phiên giao dịch cuối cùng của năm 2014.

2. Những yếu tố tác động tới thị trường chứng khoán trong năm 2015

Trong năm 2015, bối cảnh kinh tế vĩ mô trong nước bắt đầu khởi

Chúc mừng năm mới

sắc, tuy nhiên do tác động của sự sụt giảm của giá dầu, biến động tỷ giá và sự bất ổn ở một số quốc gia đã khiến NĐT trong nước thận trọng trong giao dịch trên TTCK Việt Nam. Dưới đây là một số tác động đáng chú ý đến TTCK Việt Nam trong năm 2015:

○ **Kinh tế thế giới**

Giá dầu thô lao dốc: Giá dầu đã liên tục giảm mạnh kể từ giữa năm 2014, xuống mức báo động dưới 50\$/thùng (48,46\$/thùng) vào ngày 6/1/2015 và không ổn định trong cả năm 2015 do phụ thuộc vào sản lượng khai thác của OPEC (giữ nguyên hoặc tăng), mức dự trữ dầu của Mỹ (giảm), nhu cầu của Trung Quốc (tăng). Cuối năm 2015, giá dầu xuống mức 39\$/thùng (hiện giá dầu đã xuống sát mức 30\$/thùng, mức thấp nhất trong vòng 11 năm trở lại đây). Sự sụt giảm của giá dầu đã tác động tiêu cực lên nguồn thu ngân sách, tăng trưởng kinh tế và lạm phát đối với các quốc gia khai thác và sử dụng dầu như Nga, Mỹ, Trung Quốc và Việt Nam⁴. Giá dầu thế giới rơi mạnh trong các đợt tháng 6, 7 và tháng 12/2015 đã khiến nhóm cổ phiếu ngành dầu khí niêm yết trên các TTCK trong đó có TTCK Việt Nam mất giá trầm trọng. Giá cổ phiếu của 31 mã dầu khí trên hai sàn giao dịch chứng khoán Việt Nam giảm 38% so với đầu năm⁵.

⁴ Lê Minh, Giá dầu giảm ảnh hưởng đến kinh tế thế giới như thế nào? <http://www.ncseif.gov.vn/sites/vie/Pages/giadaugiamanhuongden-nd-16929.html>

⁵ Câu lạc bộ Nhà báo Chứng khoán Việt Nam, 10 điểm nhấn thị trường chứng khoán Việt Nam 2015, <http://vneconomy.vn/chung-koan/10-diem-nhan-thi-truong-chung-koan->

Những bất ổn của kinh tế thế giới trong năm 2015 cũng đã tác động tới tâm lý NĐT trên các TTCK: Ngày 15/6, đồng nội tệ của Zimbabwe bị xóa sổ trong nỗ lực ngăn chặn siêu lạm phát của Chính phủ; ngày 30/6, Hy Lạp đã chính thức tuyên bố không thể trả nợ cho IMF; các cuộc khủng bố của IS⁶; vấn đề khủng hoảng người tị nạn ở châu Âu; Nga- Thổ Nhĩ Kỳ đóng băng quan hệ.

Những bất ổn ở Trung Quốc, nền kinh tế lớn thứ hai thế giới, ảnh hưởng tới thị trường tài chính toàn cầu: Chỉ riêng trong tháng 8/2015, Trung Quốc đã 3 lần phá giá đồng Nhân Dân tệ 1,93% và thay đổi chính sách niêm yết tỷ giá, khiến đồng Nhân dân tệ giảm hơn 5% (tính đến tháng 12/2015). Từ tác động của giá dầu thế giới cùng dấu hiệu xấu đi của kinh tế Trung Quốc, với mức tăng trưởng quý III/2015 thấp nhất trong 6 năm (6,9%), khiến lòng tin của NĐT vào TTCK Trung Quốc giảm sút. Ba đợt lao dốc của các chỉ số chứng khoán Trung Quốc trong năm 2015 (tháng 8, tháng 9 và tháng 11) tiếp tục làm trầm trọng thêm tâm lý của các NĐT. Chỉ số chứng khoán Thượng Hải tăng trưởng mạnh mẽ trong 7 năm đã đạt mức đỉnh cao vào ngày 12/6/2015 với 5.178 điểm. Tuy nhiên, chỉ trong 1 tháng chỉ số này đã mất tới 25%, còn 3.885,4 điểm (ngày 14/7/2015), khiến 3,5 nghìn tỷ USD trên thị

viet-nam-2015-20151229052951872.htm

⁶ Ngày 13/11, IS thực hiện cuộc tấn công khủng bố tại Thủ đô Paris của Pháp khiến 130 người thiệt mạng; ngày 2/12, vụ xả súng liên quan đến IS khiến 14 người thiệt mạng ở San Bernardino, bang California, Mỹ.

trường bốc hơi. Riêng phiên giao dịch ngày 24/8, hơn 800 cổ phiếu giảm kịch sàn biên độ 10% trên sàn Thượng Hải khiến chỉ số này xuống mức thấp nhất kể từ năm 2007. TTCK Trung Quốc lao dốc đã tác động mạnh tới TTCK toàn cầu. Chỉ số European Stoxx 600 của 18 nước thuộc liên minh châu Âu mất 6%, chỉ số công nghiệp Dow Jones giảm hơn 1.000 điểm, tại Việt Nam, VN-Index mất 5,28% trong phiên giao dịch 24/8. Tuy vậy, những nỗ lực cải cách tài chính của Trung Quốc thời gian qua được ghi nhận khi ngày 30/11/2015, đồng Nhân dân tệ được IMF quyết định đưa vào rổ tiền tệ cấu thành nên Quyền rút vốn đặc biệt (SDR).

○ **Kinh tế trong nước**

→ **Khởi sắc về tăng trưởng kinh tế:** Năm 2015, quy mô và tiềm lực của nền kinh tế tiếp tục tăng. Tăng trưởng GDP đạt 6,68%, cao nhất trong 5 năm qua và vượt kế hoạch đề ra (6,2%); GDP năm 2015 đạt khoảng 204 tỷ USD, bình quân đầu người 2.228 USD. Tốc độ tăng giá tiêu dùng giảm mạnh từ mức 18,13% năm 2011 xuống còn 0,63% năm 2015, thấp nhất trong 15 năm qua; tổng vốn đầu tư toàn xã hội đạt 31,9% GDP, mức cao nhất kể từ 2012; chỉ số công nghiệp tăng 9,8%, cao hơn mức 7,5% cùng kỳ năm 2014; vốn FDI tăng 17,9% so với cùng kỳ 2014; tăng trưởng tín dụng 17%; thị trường bất động sản khởi sắc.

Nền kinh tế phục hồi thể hiện ở số lượng các doanh nghiệp đăng ký mới tăng mạnh trong năm 2015, 94.754 doanh nghiệp thành lập mới với số vốn đăng

ký 601.519 tỷ đồng, chưa kể vốn đăng ký tăng thêm của các doanh nghiệp đang hoạt động là 851.024 tỷ đồng. Dấu hiệu tích cực này có được một phần nhờ vào các quy định thông thoáng hơn của Luật Doanh nghiệp (sửa đổi) chính thức có hiệu lực từ ngày 01/7/2015 và niềm tin của các doanh nghiệp vào triển vọng nền kinh tế.

→ *Cải cách trong lĩnh vực ngân hàng*: Sau 5 năm thực hiện Quyết định 254/2012/QĐ-TTg ngày 01/3/2012, phê duyệt Đề án Cơ cấu lại hệ thống các tổ chức tín dụng giai đoạn 2011- 2015, kết quả toàn hệ thống đã giảm được 19 tổ chức tín dụng và chi nhánh ngân hàng nước ngoài, trong đó, xóa tên 9/42 thương hiệu ngân hàng. Bên cạnh đó, Ngân hàng Nhà nước đã thực hiện biện pháp mua lại 3 ngân hàng yếu kém gồm VNCB, OceanBank và GPBank với giá 0 đồng, giao lại cho các ngân hàng thương mại Nhà nước chi phối vốn tham gia quản trị điều hành.

→ *Về tiến trình hội nhập*, năm 2015 được coi là năm hội nhập mạnh mẽ, tạo ra các cơ hội phát triển cũng như những thách thức cho các doanh nghiệp Việt Nam, cụ thể: Ngày 05/5/2015, Hiệp định Thương mại tự do Việt Nam- Hàn Quốc (VKFTA) được ký kết; ngày 29/5/2015 ký kết Hiệp định Thương mại tự do giữa Việt Nam và Liên minh Kinh tế Á- Âu, mở cửa thị trường hàng hóa với 90% dòng thuế, tương đương 90% kim ngạch thương mại song phương; ngày 04/8/2015, Việt Nam và EU đã công bố việc kết thúc cơ bản

đàm phán FTA, xóa bỏ thuế nhập khẩu đối với hơn 99% số dòng thuế, là mức cam kết cao nhất mà Việt Nam đạt được trong các FTA đến nay; ngày 05/10/2015, Bộ trưởng của 12 nước tham gia Hiệp định Đối tác xuyên Thái Bình Dương (TPP), gồm Việt Nam đã chính thức tuyên bố kết thúc đàm phán; ngày 31/02/2015, Cộng đồng Kinh tế ASEAN (AEC) chính thức thành lập; ngày 27/6/2015 Hiệp định Thương mại biên giới giữa Việt Nam và Lào được ký kết.

→ *Các chính sách được ban hành giúp khung pháp lý của TTCK Việt Nam không ngừng được cải thiện, hướng đến việc phát triển thị trường chuyên nghiệp và minh bạch*:

(1) Thông tư 36/2014/TT-NHNN ban hành ngày 20/11/2014, có hiệu lực từ ngày 01/02/2015, với các quy định giới hạn cho vay và tỷ lệ bảo đảm an toàn của các tổ chức tín dụng đã tác động trực tiếp lên TTCK như: Giới hạn cho vay 5% vốn điều lệ đối với đầu tư kinh doanh chứng khoán; Điều kiện cho vay phải đạt tỷ lệ nợ xấu dưới 3%, cùng các quy định liên chặt chẽ quan đến cho vay công ty con, công ty liên kết, người có liên quan. Thực hiện quy định này, các ngân hàng thương mại một mặt thu hồi vốn cho vay chứng khoán về mức giới hạn quy định, đồng thời không thể mở rộng cho vay mới, làm hạn chế dòng tiền vào chứng khoán. Đây cũng là lý do kinh tế vĩ mô mặc dù khởi sắc nhưng TTCK trong ngắn hạn đã không thu hút mạnh được dòng tiền từ các NĐT trong nước, tuy nhiên trong dài hạn

lại tạo niềm tin cho các NĐT tin tưởng vào dòng tiền “thật” của thị trường.

(2) Đề án xây dựng và phát triển TTCK phái sinh Việt Nam đã được phê duyệt theo Quyết định 366/QĐ-TTg ngày 11/3/2014, và ngày 05/5/2015 Nghị định 42/2015/NĐ-CP quy định về chứng khoán phái sinh và TTCK phái sinh cũng đã được ban hành, giúp hoàn thiện cơ sở pháp lý cho TTCK phái sinh. Đây là giải pháp quan trọng thay thế các giao dịch thị trường tiền mặt, là công cụ quản lý rủi ro tỷ giá và lãi suất, rủi ro vỡ nợ tín dụng, rủi ro giá chứng khoán, góp phần đa dạng hóa sản phẩm, phát triển thị trường tài chính bậc cao. Dự kiến TTCK phái sinh sẽ được mở cửa trong năm 2016, với hai sản phẩm ban đầu là hợp đồng tương lai chỉ số và hợp đồng tương lai trái phiếu.

(3) Nghị định 60/2015/NĐ-CP, ngày 26/6/2015, hướng dẫn thi hành Luật Chứng khoán được ban hành, cho phép NĐT nước ngoài được đầu tư không hạn chế vào các doanh nghiệp đại chúng không thuộc ngành nghề kinh doanh có điều kiện. Quyết định này tạo cơ hội để thị trường thu hút dòng tiền từ các NĐT nước ngoài gắn với cơ hội nâng cao kinh nghiệm quản trị công ty. Hiện SSI là trường hợp đầu tiên và duy nhất đã thực hiện nói room khối ngoại lên 100%.

(4) Sự tác động tăng giá của đồng USD, kết hợp với việc Trung Quốc phá giá đồng Nhân dân tệ khiến Ngân hàng Nhà nước Việt Nam phải có những động thái điều hành chính sách tỷ giá ứng

Chúc mừng năm mới

phó, bằng việc nói rộng biên độ tỷ giá bình quân liên ngân hàng lên $\pm 2\%$ ngày 12/8 và lên $\pm 3\%$ ngày 19/8/2015, đồng thời giảm giá đồng Việt Nam 1%. Những thông tin này, cùng với hiệu ứng tác động từ TTCK Trung Quốc, đã khiến VN-Index xuống mức 526,93 điểm vào ngày 24/8- mức điểm thấp nhất của VN-Index trong năm 2015.

(5) Quyết định 41/2015/QĐ-TTg ban hành ngày 15/9/2015 cho phép bán cổ phần theo lô lớn nhằm đẩy nhanh việc thoái vốn, cổ phần hóa tại các doanh nghiệp Nhà nước, thoái toàn bộ vốn tại các doanh nghiệp không cần nắm quyền chi phối. Tại Văn bản 1787/TTg-ĐMDN ngày 8/10/2015 về đề án tái cơ cấu Tổng công ty Đầu tư và Kinh doanh vốn Nhà nước (SCIC), theo đó cho phép SCIC thoái hết vốn tại 10 doanh nghiệp. Quyết định này ngay lập tức ảnh hưởng đến kỳ vọng của NĐT và làm tăng giá các chứng khoán mà SCIC dự kiến lựa chọn thoái vốn như VNM, FPT, BMP, NTP...

(6) Ngày 30/10/2015, Quốc hội đã cho phép phát hành trở lại kỳ hạn dưới 5 năm (với tỷ lệ 30%, còn lại trên 5 năm 70%), thay vì chỉ từ 5 năm trở lên theo Nghị quyết 78/2014 tại kỳ họp Quốc hội cuối năm 2014. Trái phiếu kỳ hạn 3 năm đã nhận được sự quan tâm đặc biệt từ các thành viên thị trường khi chỉ trong tuần đầu tiên, 6.000 tỷ đồng đã được bán hết tại mức lãi suất 5,9%/năm, trong khi lượng đăng ký đặt thầu lên tới 19.160 tỷ đồng, gấp 3,2 lần giá trị gọi thầu.

(7) Ngày 27/11/2015, Bộ luật

Hình sự (sửa đổi, bổ sung) đã được Quốc hội thông qua. Liên quan tới lĩnh vực chứng khoán, Luật đã bổ sung thêm một tội danh mới: Tội làm giả tài liệu trong hồ sơ chào bán, niêm yết chứng khoán, ngoài 3 tội danh đã có (tội cố ý công bố thông tin sai lệch hoặc che giấu sự thật trong hoạt động chứng khoán, tội sử dụng thông tin nội bộ để mua bán chứng khoán, tội thao túng giá chứng khoán). Điều này giúp nâng cao kỷ cương, tăng niềm tin của NĐT vào thị trường.

(8) Ngày 18/12/2015, Trung tâm Lưu ký Chứng khoán ban hành quy chế hoạt động bù trừ và thanh toán giao dịch chứng khoán mới. Theo đó, rút ngắn chu kỳ thanh toán cổ phiếu từ, ngày thanh toán giao dịch cổ phiếu, chứng chỉ quỹ là ngày làm việc thứ 2 sau ngày giao dịch (T+2); ngày thanh toán giao dịch trái phiếu là ngày làm việc liền kề sau ngày giao dịch (T+1). Bên cạnh đó là việc Bộ Tài chính đã ban hành Thông tư 180/TT-BTC, hướng dẫn về đăng ký giao dịch chứng khoán trên hệ thống giao dịch cho chứng khoán chưa niêm yết; Thông tư 200/TT-BTC và 202/TT-BTC về thay đổi chuẩn mực kế toán giúp tăng sự minh bạch thông tin trên TTCK.

3. Những con số đạt được của TTCK Việt Nam năm 2015 và sau 15 năm

Chính thức đi vào hoạt động từ tháng 7/2000, TTCK đã trải qua 15 năm phát triển đã trở thành kênh thu hút vốn gián tiếp quan trọng cho nền kinh tế. Thành quả của TTCK Việt Nam sau 15 năm

được thể hiện trên những nét chính sau:

Qui mô thị trường: Tính đến ngày 31/12/2015, tổng giá trị toàn thị trường đạt 1.360 nghìn tỷ đồng, tương đương 34,5% GDP (tăng 17% so với cuối năm 2014). Thời kỳ hoàng kim nhất của TTCK Việt Nam là vào năm 2006 cho đến giữa 2007, VN-Index đạt mức cao nhất trong 15 năm (1.113,19 điểm ngày 13/5/2007), với mức vốn hóa thị trường cổ phiếu đạt gần 50% GDP. Sau 15 năm phát triển, tính cả dư nợ trái phiếu trên thị trường trái phiếu, vốn hóa TTCK đạt khoảng 54% GDP.

Giá trị giao dịch bình quân: Giá trị giao dịch bình quân/phiên tại thời điểm nào ghi rõ ??? tăng 50 lần so với 10 năm trước. Trong giai đoạn 2010- 2015, giá trị giao dịch bình quân đạt trên 2.900 tỷ đồng/phiên, tăng gấp đôi so với giai đoạn 2005- 2010.

Huy động vốn qua TTCK: Sau 15 năm hoạt động, quy mô huy động vốn trên TTCK đã tăng khoảng 50 lần so với 10 năm trước, đạt 2 triệu tỷ đồng. Giai đoạn 2005-2015, huy động vốn qua TTCK đáp ứng khoảng 23% tổng vốn đầu tư toàn xã hội, tương đương gần 60% so với cung tín dụng qua thị trường tiền tệ- tín dụng.

Qui mô niêm yết: Tính đến 31/12/2015, trên HOSE và HNX có 682 công ty và quỹ niêm yết với tổng giá trị niêm yết theo mệnh giá đạt 528 nghìn tỷ đồng, tăng 24% so với năm 2014, trong đó 50% doanh nghiệp niêm yết hình thành từ cổ phần hóa. Giai đoạn 2011- 2015, tổng tài sản

của các doanh nghiệp nhà nước cổ phần hóa tăng bình quân 12%/năm; tổng vốn chủ sở hữu tăng bình quân 16%/năm; tỷ trọng doanh thu và lợi nhuận lần lượt chiếm từ 75- 80% và từ 77- 82% toàn thị trường.

Trong năm 2015, trên cả hai sàn đã thực hiện niêm yết mới 47 công ty và 253 đợt niêm yết bổ sung, đồng thời hủy niêm yết 33 công ty. Trên sàn Upcom, năm 2015 tăng mạnh số công ty đăng ký giao dịch mới, trong số 72 công ty đăng ký mới, có 6 tổng công ty Nhà nước thực hiện cổ phần hóa theo Quyết định 51, tăng gấp gấp đôi so với năm 2014. Như vậy tính đến cuối năm 2015, có 243 công ty giao dịch

bằng hình thức giải thể, chấm dứt hoạt động, tạm ngừng hoạt động, kiểm soát, kiểm soát đặc biệt. Hiện có 27 quỹ đầu tư và 41 công ty quản lý quỹ đang hoạt động với khối lượng tài sản khoảng 116 nghìn tỷ đồng, tăng 10% so với năm 2014.

Tài khoản nhà đầu tư: Số lượng tài khoản NĐT đạt 1,5 triệu tài khoản, tăng 105 nghìn tài khoản so với cuối năm 2014. Tài khoản NĐT nước ngoài là 17.644, tăng 5,44% so với 2014, tăng hơn 40% so với năm 2010, trong đó số lượng NĐT tổ chức tăng từ 200 năm 2007 lên gần 2.300 năm 2015, với giá trị danh mục của NĐT nước ngoài liên tục tăng, hiện khoảng 13,5 tỷ USD.

Theo nhận định của PwC, năm 2016, tốc độ tăng trưởng GDP của nhóm G7 dự kiến đạt mức tăng trưởng cao nhất từ năm 2010. Mỹ được dự kiến dẫn đầu với mức tăng trưởng GDP 3%, chiếm khoảng 2/3 tổng mức tăng trưởng của nhóm G7, tiếp theo, GDP Anh tăng khoảng 2- 2,5%. PwC dự báo, khu vực đồng Euro sẽ vượt qua khủng hoảng và tăng trưởng trở lại 1,6% trong năm 2016- mức cao nhất kể từ năm 2011. Các nền kinh tế mới nổi sẽ vẫn tiếp tục tăng trưởng, nhưng sẽ thấp hơn so với năm trước. PwC dự báo Brazil và Nga tăng trưởng chậm lại, Ấn Độ sẽ là điểm sáng tăng trưởng với 7,7%. Tăng trưởng GDP của Trung

Chính thức đi vào hoạt động từ tháng 7/2000, TTCK đã trải qua 15 năm phát triển với những đóng góp đã được ghi nhận, trở thành kênh thu hút vốn gián tiếp quan trọng cho nền kinh tế. Tính đến ngày 31/12/2015, tổng giá trị toàn thị trường đạt 1.360 nghìn tỷ đồng, tương đương 34,5% GDP, quy mô huy động vốn đã tăng khoảng 50 lần so với 10 năm trước. Giai đoạn 2005-2015, huy động vốn qua TTCK đáp ứng khoảng 23% tổng vốn đầu tư toàn xã hội, tương đương gần 60% so với cung tín dụng qua thị trường tiền tệ- tín dụng. Hiện có 682 công ty và quỹ niêm yết với tổng giá trị theo mệnh giá đạt 528 nghìn tỷ đồng, trong đó 50% doanh nghiệp niêm yết hình thành từ cổ phần hóa. Số lượng tài khoản NĐT đạt 1,5 triệu tài khoản.

trên Upcom với tổng giá trị là 47.574 tỷ đồng, tăng 97% so với năm 2014.

Công ty chứng khoán, quỹ đầu tư, công ty quản lý quỹ: Tính đến hết năm 2015, TTCK có 81 công ty chứng khoán hoạt động bình thường và 24 công ty chứng khoán bị xử lý theo Đề án tái cấu trúc; số công ty chứng khoán có lỗ lũy kế giảm, vốn chủ sở hữu tăng, đạt khoảng 41.636 tỷ đồng. Đến hết năm 2015, đã thực hiện tái cấu trúc 7 công ty quản lý quỹ

4. Triển vọng thị trường năm 2016

Tâm lý lạc quan vào triển vọng tăng trưởng kinh tế

Với những nhận định lạc quan vào nền kinh tế thế giới năm 2016 sẽ ảnh hưởng tích cực tới tâm lý các NĐT trên TTCK. Liên hợp quốc (UN) đánh giá về tăng trưởng kinh tế thế giới sẽ đạt 2,9% trong năm 2016 và lên tới 3,2% trong năm 2017⁷.

⁷ Trần Ngọc/VOV.VN, Bức tranh kinh tế toàn cầu năm 2016 qua lăng kính quốc tế, <http://vov.vn/kinh-te/buc-tranh-kinh-te-toan-cau-nam-2016-qua-lang-kinh-quoc-te-464740.vov>

Quốc dự báo giảm xuống mức 6,5%.

Các tổ chức kinh tế- tài chính quốc tế như WB, ADB, ANZ đều đưa ra nhận định lạc quan về triển vọng kinh tế Việt Nam. WB hạ dự báo tăng trưởng kinh tế các nước khu vực Đông Nam Á (Indonesia, Philippines và Thái Lan) và nâng dự báo tăng trưởng của Việt Nam đạt 6,3% trong năm 2016 và 2017. ADB cũng

vov.vn/kinh-te/buc-tranh-kinh-te-toan-cau-nam-2016-qua-lang-kinh-quoc-te-464740.vov

Chúc mừng năm mới

nhận định tốc độ tăng trưởng kinh tế của Việt Nam sẽ vượt kỳ vọng, đạt mức 6,6% cho năm 2016 (đầu năm 2015, ADB dự báo mức 6,2%), nhờ sự tin tưởng vào chính sách tài khóa, tiền tệ hợp lý và những cải cách chính sách của Việt Nam thời gian qua. ANZ cũng nâng dự báo tăng trưởng Việt Nam năm 2016 lên 6,9%, cao hơn mức dự báo 6,5% trước đó.

Tại Việt Nam, trong kỳ họp thứ 10 Quốc hội khóa XIII, Quốc hội đã chính thức thông qua Nghị quyết về kế hoạch phát triển kinh tế- xã hội 2016, trong đó GDP tăng khoảng 6,7%; tổng kim ngạch xuất khẩu tăng khoảng 10%; tỷ lệ nhập siêu so với kim ngạch xuất khẩu dưới 5%; tốc độ tăng giá tiêu dùng dưới 5%; tổng vốn đầu tư phát triển toàn xã hội khoảng 31% GDP. Đây là những con số tích cực thể hiện sự lạc quan vào triển vọng kinh tế trong năm 2016.

Năm 2016 Việt Nam có nhiều điều kiện thuận lợi cho tăng trưởng kinh tế. Cơ hội từ việc kí kết TPP và các hiệp định thương mại song phương sẽ tạo điều kiện thu hút đầu tư nước ngoài, đẩy mạnh xuất khẩu các mặt hàng có thể mạnh, bên cạnh đó là xu hướng sáp nhập hợp nhất, tăng tỷ lệ sở hữu nước ngoài theo Nghị định 60/2015/NĐ-CP sẽ tạo cơ hội nâng cao kinh nghiệm quản trị công ty. Với tâm lý lạc quan như vậy, dự báo TTCK Việt Nam sẽ duy trì là kênh đầu tư hấp dẫn. VN-Index dự báo sẽ đạt mức tăng trưởng 10% và có thể đạt mức cao hơn với sự phân hóa mạnh các nhóm cổ phiếu có chỉ

số cơ bản tốt. Các doanh nghiệp Việt Nam sẽ được hưởng lợi từ các thị trường trong cam kết hội nhập TPP, AEC, FTA như dệt may, da giày, đồ gỗ, thủy sản, nông sản xuất khẩu, bên cạnh đó là các doanh nghiệp sản xuất được hưởng lợi từ giá dầu thấp. Do vậy, NĐT ngoài phân tích kỹ thuật, cần dựa trên các phân tích cơ bản về triển vọng kinh doanh của các doanh nghiệp niêm yết để tận dụng các cơ hội đầu tư.

Thận trọng với những thách thức đặt ra

Bên cạnh tâm lý lạc quan, có những dự báo trái ngược về triển vọng kinh tế thế giới và những thách thức mà nền kinh tế Việt Nam phải đối mặt trong năm 2016.

Trái ngược với dự báo lạc quan của PwC, WB dự báo các nước đang phát triển sẽ đạt mức tăng trưởng 4,8% năm 2016, thấp hơn mức dự báo trước đây, nhưng cao hơn mức tăng trưởng 4,3% năm 2015. Một số tổ chức khác cũng đưa ra dự báo kém lạc quan về tăng trưởng kinh tế toàn cầu năm 2016, chỉ ở mức tăng trưởng 2,8%. Khu vực đồng Euro được dự đoán có thể đạt 1,6%, trong khi kinh tế Mỹ tụt lùi xuống còn 2,4% (so với mức 2,5% trong năm nay), kinh tế Trung Quốc dừng ở mức 3,7% trong 2 năm tới.

Hội nhập tạo ra các cơ hội đồng thời sẽ tạo ra nhiều thách thức cho nền kinh tế Việt Nam. Việt Nam hiện vẫn tăng trưởng thiếu bền vững, chủ yếu dựa trên tài nguyên, khai khoáng và nhân công giá rẻ, trong khi nền kinh tế còn phụ thuộc khá nhiều vào

nhập khẩu nguyên liệu, máy móc, thiết bị phục vụ sản xuất mà chưa phát triển ngành công nghiệp phụ trợ thay thế nhập khẩu. Năng suất, chất lượng nguồn nhân lực, công nghệ, kinh nghiệm quản trị công ty và sức cạnh tranh của nền kinh tế còn thấp sẽ là thách thức lớn nhất khi Việt Nam tham gia vào TPP, AEC và FTA. Vấn đề nợ công cũng đáng lo ngại, trong khi thu ngân sách bị ảnh hưởng do giá dầu thô thế giới xuống thấp, bên cạnh việc đáp ứng lộ trình miễn giảm thuế nhập khẩu theo các cam kết, ngoài ra còn phụ thuộc vào tiến trình tái cơ cấu doanh nghiệp Nhà nước và hệ thống ngân hàng.

Với tâm lý thận trọng trong năm 2016, TTCK Việt Nam dự đoán sẽ khó đạt được mức tăng tích cực. Các NĐT cần theo sát diễn biến xấu từ trong và ngoài nước có khả năng tác động tới thị trường. Các doanh nghiệp ô tô, điện máy, kim khí, nông sản, tài chính- ngân hàng... có thể chịu ảnh hưởng do áp lực cạnh tranh trong cam kết TPP, AEC và FTA. Mặc dù việc quản trị công ty đang được quan tâm, tuy nhiên các NĐT cũng cần tự bảo vệ mình nhằm giảm thiểu các rủi ro thông tin, như rủi ro về xung đột lợi ích giữa nhóm cổ đông lớn và cổ đông nhỏ, rủi ro công khai thông tin và quyền biểu quyết trong các trường hợp công ty phát hành cổ phiếu ưu đãi; phát hành riêng lẻ với mức giá thấp hơn giá thị trường; hoặc phát hành cổ phiếu để hoán đổi với chủ nợ, nhằm mục đích sáp nhập. NĐT cũng cần lưu ý tới các rủi ro do bất cân xứng thông tin với

các cổ đông nội bộ trong tiếp cận các thông tin lợi nhuận hàng quý, chia cổ phiếu thưởng, trả cổ tức bằng tiền mặt hay mua cổ phiếu quỹ; đồng thời tìm hiểu kỹ các nguyên nhân nếu có sự biến động

quá lớn các chỉ tiêu tài chính như doanh thu, lợi nhuận, chi phí. TTCK là thị trường của thông tin và niềm tin. NĐT cần thận trọng, nắm bắt tốt thời cơ, theo sát các diễn biến kinh tế vĩ mô trong và

ngoài nước cũng như triển vọng kết quả kinh doanh của doanh nghiệp, dự đoán đúng trạng thái tâm lý chung của các NĐT trên TTCK để có những quyết định đầu tư hiệu quả. ■

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Dữ liệu từ Trung tâm phân tích chứng khoán thuộc Công ty Chứng khoán Maritime Bank (MSBS), <http://www.msbs.com.vn/> và Công ty Chứng khoán Sài Gòn- Hà Nội SHS, <https://www.shs.com.vn/>, Tạp chí chứng khoán, <http://www.ssc.gov.vn>
2. Báo cáo tổng kết thị trường năm 2015 của Ủy Ban Chứng khoán Nhà nước trên <http://www.ssc.gov.vn>
3. Hoàng Anh- Hương Xuân, những chính sách đã tác động lớn tới TTCK Việt Nam 2015, <http://cafef.vn/thi-truong-chung-khoan/nhung-chinh-sach-da-tac-dong-lon-toi-ttck-viet-nam-2015-20151228201957728.chn>
4. Trâm Anh (tổng hợp), 10 sự kiện thế giới nổi bật năm 2015, http://kinhdoanhnet.vn/the-gioi/10-su-kien-the-gioi-noi-bat-nam-2015_t114c7n25807
5. TXVN/Tin tức, 10 sự kiện kinh tế Việt Nam năm 2015, <http://baotintuc.vn/kinh-te/10-su-kien-kinh-te-viet-nam-2015-20151230162903712.htm>
6. Câu lạc bộ Nhà báo Chứng khoán Việt Nam, 10 điểm nhấn thị trường chứng khoán Việt Nam 2015, <http://vneconomy.vn/chung-khoan/10-diem-nhan-thi-truong-chung-khoan-viet-nam-2015-20151229052951872.htm>
7. Hữu Đạo (tổng hợp), Những con số nổi bật trên TTCK tuổi 15, <http://tinnhanhchungkhoan.vn/chung-khoan/nhung-con-so-noi-bat-tren-ttck-tuoi-15-126411.html>
8. Trần Ngọc/VOV.VN, Bức tranh kinh tế toàn cầu năm 2016 qua lăng kính quốc tế, <http://vov.vn/kinh-te/buc-tranh-kinh-te-toan-cau-nam-2016-qua-lang-kinh-quooc-te-464740.vov>
9. Các bài phân tích về thị trường chứng khoán trên trang <http://www.stockbiz.vn/Default.aspx>; <http://cafef.vn/>; <http://vneconomy.vn/chung-khoan.html>

SUMMARY

The Vietnam stock market in 2015 and expectations on that in 2016

The year 2015 marked a special milestone of the Vietnam stock market's 15-year development (July/ 2000- July/2015). In 2015, while there was a downward trend in the world stock indices, the VN-Index maintained stable. Shares in the Ho Chi Minh Stock Exchange rose by 6.1 percent compared to the year-end 2014, reaching 579.03 points on 31.12.2015. Besides, the macro-economy performed positively with the GDP growth rate of 6.68% which is the highest figure in the last 5 years; and inflation at a low rate of 0.63 percent. Vietnam Stock Market was still one of the most attractive channels for investors, ranked as the fifth highest growth markets in Asia. However, the average trading volume in the market declined significantly compared with 2014. More than VND299 trillion of capital is raised through the stock market during the year (7% higher than that of 2014), and there are roughly 2,500 billion shares transferred per trading day, 16% lower in comparison with those in 2014. This article highlights striking characteristics of the stock market performance in Vietnam in 2015, and discusses investors' expectations on that in 2016.

THÔNG TIN TÁC GIẢ

Bùi Thị Thủy, Tiến sĩ

Đơn vị công tác: Tạp chí Khoa học và Đào tạo Ngân hàng

Lĩnh vực nghiên cứu chính: Tài chính- Kế toán, kiểm toán và phân tích các hoạt động kinh tế

Tạp chí tiêu biểu đã có bài viết đăng tải: Tạp chí Khoa học và Đào tạo Ngân hàng, Tạp chí Thị trường Tài chính Tiền tệ, Tạp chí Nghiên cứu Kiểm toán

Email: mandinh@hvn.edu.vn

Vui cười

Không quen hạ cánh cùng máy bay

Máy bay đang hạ cánh, một hành khách tỏ vẻ bồn chồn, cô tiếp viên hỏi:

- Ngài cảm thấy mệt ư?

Người đàn ông mặt tái xanh:

- À, tôi chịu được... có lẽ do chưa quen.

- Chắc đây là lần đầu tiên ngài đi máy bay?

- Vâng... à không, đây là lần đầu tiên tôi hạ cánh cùng máy bay, tôi là linh dũ.

(Sưu tầm)